

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 723/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. R. K., Z., zastúpeného obchodnou spoločnosťou A., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľ'a JUDr. R. K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky, expozitúry Stred zo 6. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. R. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. novembra 2013 faxom a následne 7. novembra 2013 poštou doručená sťažnosť JUDr. R. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Prezídia Policajného

zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky, expozitúry Stred zo 6. júna 2013 (ďalej len „namietané uznesenie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Prezídium policajného zboru, Národná kriminálna agentúra, Národná protikorupčná jednotka, Expozitúra Stred, Partizánska cesta 106, 974 64 Banská Bystrica, svojim uznesením ČVS: PPZ-550/NKA-PK-ST-2013 zo dňa 06. 06. 2013 začala trestné stíhanie vo veci, na skutkovom základe, že „osoba vystupujúca ako advokát JUDr. Roman Kašuba“ konala protiprávne tak, ako je popísané v predmetnom uznesení.

Sťažovateľ, ktorý je v predmetnom uznesení priamo a menovite uvedený ako osoba konajúca protiprávne, sa o predmetnom uznesení dozvedel až na hlavnom pojednávaní konanom dňa 02. 09. 2013 v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod č. k. 5T/169/2008, kde bolo predmetné uznesenie predložené prokurátorom Generálnej prokuratúry SR.

V predmetnom uznesení Prezídia Policajného zboru je sťažovateľ menovite označený ako protiprávne konajúca osoba, pričom sťažovateľ vzhľadom na skutočnosť, že ním bolo začaté trestné stíhanie vo veci podľa § 199 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, nemá žiadne práva na svoju právnu ochranu proti predmetnému uzneseniu Prezídia policajného zboru ČVS: PPZ-550/NKA-PK-ST-2013 zo dňa 06. 06. 2013, hoci je toto uznesenie založené na nepravdivom (vymyslenom) skutkovom základe a toto uznesenie vyvoláva i v radoch pracovníkov justície, ktorí sa o ňom dozvedeli, poznámky v znení, že sťažovateľ je trestne stíhaný vo veci.

Vzhľadom na vyššie uvedené sme toho názoru, že Prezídium policajného zboru, Národná kriminálna agentúra, Národná protikorupčná jednotka, Expozitúra Stred, Partizánska cesta 106, 974 64 Banská Bystrica, svojim uznesením ČVS:PPZ-550/NKA-PK-ST-2013 zo dňa 06. 06. 2013 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu garantované v článku 46 ods. 1 a v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu garantované v článku 46 ods. 1 a v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Prezídia

policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protikorupčnej jednotky, Expozitúry Stred, Partizánska cesta 106, 974 64 Banská Bystrica, zo dňa 06. 06. 2013 ČVS: PPZ-550/NKA-PK-ST-2013 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Prezídia policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protikorupčnej jednotky, Expozitúry Stred, Partizánska cesta 106, 974 64 Banská Bystrica, zo dňa 06. 06. 2013 ČVS: PPZ-550/NKA-PK-ST-2013 v celom rozsahu zrušuje.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Stážovateľ tvrdí, že k porušeniu jeho základných práv došlo namietaným uznesením o začatí trestného stíhania.

Ústavný súd v obdobných prípadoch opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) vyplývajú z príslušných ustanovení II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého oddielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku.

Taktiež zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov umožňuje (§ 31 a nasl.) domáhať sa preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu vrátane možnosti žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor.

Ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádzala v tzv. predsúdnom štádiu trestného konania. Z toho vyplýva, že až po podaní obžaloby sa môže začať konanie pred súdom. V takomto prípade všeobecný súd, ktorému bude podaná obžaloba, bude povinný skúmať ústavnosť a zákonnosť konania predchádzajúceho podaniu obžaloby, a to tiež so zreteľom na dodržanie základných práv a slobôd v prípravnom konaní. Všeobecný súd má podľa Trestného poriadku aplikovateľného na tento prípad celý rad účinných procesných nástrojov, ako zabezpečiť nápravu prípadného porušenia základných práv a slobôd v prípravnom konaní, ak dospeje k záveru, že boli porušené.

Keďže po prípadnom podaní obžaloby by súd prvého stupňa konajúci v trestnej veci sťažovateľa, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania boli súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania, dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základných práv v trestnej veci, ktorá nebola v čase podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončená, k záveru o nedostatku jeho právomoci konať a rozhodnúť v uvedenej veci (obdobne napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

Platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi (ako obvinenému) v ďalšom priebehu konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu právne účinným spôsobom namietat' porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou v dôsledku nezákonného postupu vyšetrovateľa (prípadne prokurátora okresnej prokuratúry) v jeho trestnej veci.

Za daných okolností nie je daný ústavný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v trestnej veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov. Sťažovateľ môže uplatniť v rámci práva na obhajobu argumentáciu týkajúcu sa porušenia jeho základných práv priamo pred súdom

prvého stupňa v rámci konania o merite veci a následne zákonom dovoľeným spôsobom aj prostredníctvom využitia opravných prostriedkov v trestnom konaní.

Nevyužitie uvedených možností ochrany označeného práva sťažovateľa nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013